

Verksamhetsutveckling
Hållbarhet
Maria Eriksson
Miljösamordnare

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Miljörapporter 2019 för Avloppsverksamheten och Valsta slammellanlager - Anmälningsärende

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta
att Godkänna anmälan

Mårten Frumerie
Verkställande direktör

Malin Warpare
Avdelningschef
Verksamhetsutveckling

ÄRENDET

Stockholm Vatten och Avfall bedriver tillståndspliktig verksamhet inom 3 huvudområden som informeras om i detta underlag.

Dessa verksamheter är:

- Avloppsverksamheten (20MB468)
- Lagring av slam vid Valsta slammellanlager (19MB507)

Stockholm Vattens avloppsverksamhet är tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken och Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet med överlåtet tillsynsansvar till Miljöförvaltningen i Stockholms Stad. Med tillståndet följer villkor för avloppsverksamheten samt krav på att vi lämnar en årlig miljörapport. Miljörapporteringen sker i Svenska Miljörapporteringsportalen och består av en grunddel med kontaktuppgifter, en omfattande emissionsdeklaration och en textdel (20MB468) som beskriver och redovisar miljöprestanda för avloppsverksamheten.

Valsta slammellanlager är en tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken och Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet med överlåtet tillsynsansvar till Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF). Fastigheten arrenderas av Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) och fungerar som mellanlager för avvattnat rötat slam från SVOA:s avloppsreningsverk i Henriksdal och Bromma. Miljörapporteringen sker i Svenska Miljörapporteringsportalen och består av en grunddel med kontaktuppgifter, en frivillig emissionsdeklaration och en textdel (19MB507) som beskriver och redovisar miljöprestanda för slamlagringen. Efter att vi den 23 april 2019 tagit vårt nya miljötillstånd i bruk, får lagret användas för lagring av totalt 30 000 ton slam. Men under 2019 har max 10 000 ton lagrats på plattan.

Ovan listade verksamheter är tillståndspliktiga och utgångspunkten för miljörapporterna är de krav som ställs i Naturvårdverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport.

I bilaga 1-3 presenteras textdelen av miljörapporterna för avloppsverksamheten, Valsta slammellanlager som omfattar bland annat reningsresultat, utsläpp, slamhantering, bräddningar, och vattenbalanser. Därutöver ska vi redogöra för genomförda åtgärder för att minska avfall samt kemikalie- och energianvändning.

Rapporterna inleds med en kortfattad verksamhetsbeskrivning.

Målgrupp för rapporterna är i första hand tillsynsmyndigheterna, men rapporten distribueras även till grannkommunkunder och finns tillgänglig på Stockholm Vatten och Avfalls hemsida.

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att vi uppfyller våra villkor under verksamhetsåret 2019 och att det pågår ett aktivt och kontinuerligt arbete för att uppnå ständiga förbättringar. Avloppsverksamheten har i huvudsak bedrivits i överensstämmelse med vad bolaget uppgivit och åtagit sig i miljötillståndet. Samtliga gräns- och riktvärden samt begränsningsvärden för utgående avloppsvatten har klarats under 2019. Ett nytt tillstånd ianspråkstogs i oktober 2019 så årets rapport har redovisat resultatet mot två tillstånd.

Genom ett systematiskt hållbarhetsarbete identifierar vi de områden som har störst påverkan på miljö och människors hälsa och säkerhet med ett ekonomiskt hållbart förhållningssätt. I vår från 2017 antagna Hållbarhetspolicy sätter vi riktningen och i vår i år antagna VA -policy har vi identifierat strategiskt viktiga områden att arbeta med. Utifrån Hållbarhets- och VA-policyerna har vi identifierat elva viktiga hållbarhetsområden som vi arbetar med och som presenteras i sin helhet i bilaga 2 i textdelen av miljörapporten.

Under året har vi bedrivit egenkontroll enligt våra rutiner i enlighet med miljöbalkens 26 kap. 19 § och förordning om verksamhetsutövares egenkontroll med följdförfattningar. Egenkontrollen finns dokumenterad i Stockholm Vatten och Avfalls miljö- och kvalitetsledningssystem Kompassen. Vi är certifierade enligt ISO 9001 och ISO 14001. Interna revisioner genomfördes både vår och höst och certifieringsorganet Bureau Veritas har genomfört en extern revision.

Under 2019 producerades 64 400 ton rötat och avvattnat slam vid Henriksdal varav 45 700 ton transporterades till Bolidens gruva i Aitik för efterbehandling av markområden och sandmagasin. 1 600 ton har använts till förbränningsförsök under januari och februari. Övrigt slam har lagrats in för spridning på åkermark under 2020 av RagnSells som är ny slamentreprenör efter Boliden.

Vid Bromma reningsverk producerades 19 600 ton rötat och avvattnat slam år 2019. Av detta spreds cirka 4 450 ton på åkermark, 150 ton användes till deponitäckning trots att det var godkänt för åkermark och resterande 15 000 ton lagrades för att spridas under 2020.

Under 2019 spreds totalt 17 550 ton slam från Bromma på åkermark i Uppland, Södermanland, Västmanland och Östergötland. Av detta var 13 100 ton producerat under 2018 och 4 450 ton var slam som hann produceras, lagras och spridas under 2019. Vid årsskiftet 2019/20 fanns 15 000 ton slam i lager som enligt plan kommer att spridas på åkermark under 2020. Totalt återfördes 300 ton fosfor, 460 ton kväve och 4 400 ton mull till lantbruket under 2019.

Halterna av kadmium, kvicksilver, silver och bly fortsätter minska i slammet från reningsverken. Minskningen går långsammare än tidigare och enstaka år kan avvika från den långsiktiga trenden. Under december 2019 var det rekordhöga inkommande flöden till både Henriksdal och Bromma. Skyfall och stora flöden riskerar att spola med sig föroreningar som ansamlats på gator och andra ytor eller föroreningar som ansamlats i ledningsnätet.

Valsta slammellanlager har möjliggjort att 8 380 ton slam innehållande 70 ton fosfor och 120 ton kväve har kunnat nyttiggöras i jordbruket. I samband med att vi tog nya tillståndet i bruk stoppades avrinningen från den lakvattendamm som finns på området. Uppsamlat vatten körs nu istället till Hallstens mottagningsstation för rening i Henriksdals reningsverk. Baserat på en grov avrinningsuppskattning beräknas dag- och dränvattnet från Valsta slammellanlager från den 1 januari till den 22 april 2019 ha belastat mottagande dike med ca 60 kg kväve och 2 kg fosfor.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att förbättra verksamheten. Nya slamentreprenörer har upphandlats från den 1 oktober 2019, vilket bland annat innebär att från december 2019 har även slam från Henriksdal lagrats in på Valsta i avvaktan på spridning på åkermark. I samband med upphandlingen har kraven på entreprenörerna uppdaterats för större miljöhänsyn. Tillståndets gränser har innehållits under året och verksamheten har huvudsakligen bedrivits enligt villkoren

Mål 5. Giftfritt Stockholm, i Stockholms miljöprogram 2016-2019, innebär att staden ska minska kemikalieriskerna i de egna verksamheterna och genom kunskapsspridning verka för att företag och allmänhet gör detsamma. Rötat slam kan anses vara en avspeglning av samhällets kemikalieanvändning och används därför som indikatorer för att följa upp miljömålet. År 2019 uppvisade 14 av 15 ämnen oförändrade eller minskande halter vilket betyder att målet inte uppnåddes. Ämnet som inte visade oförändrad eller minskad halt är flamskyddsmedlet PBDE 209. Under treårsperioden 2017-2019 ökar halten i slam med 7 % jämfört med basåret 2013-2015. Orsaken är svår att förklara; det är några enstaka avvikande analysvärden under senaste treårsperioden som svarar för ökningen och det är därför svårt att se det som en trend.

Beräknad och uppskattad bräddad mängd avloppsvatten från ledningsnätet uppgår till cirka 437 000 m³ för 2019 vid cirka 4 900 registrerade tillfällen. Det tioåriga rullande medelvärdet för bräddning beräknas till 462 700 m³/år, vilket innebär att vi inte klarar att följa vårt bräddningsvillkor om maximalt 325 000 m³/år.

Stockholm vatten och avfall genomför provtagningar i Stockholms skärgård, i östra Mälaren, samt i Stockholms sjöar och vattendrag. Sedan 1960-talet undersöks kontinuerligt skärgårdsvattnet med ett antal punkter mellan slussen i innerskärgården till Eknö i ytterskärgården. Provtagningarna har sitt ursprung i Österbygdens vattendomstols deldomar i vilka Stockholms kommun ålades att undersöka vattenbeskaffenheten i Stockholms skärgård. Resultaten av dessa mätningar presenteras och följs upp årligen i Skärgårdsrapporten.

Tillståndet i Saltsjön påverkas av utflödet från Mälaren som under 2019 totalt sett både var högre än året innan och högre än medelflödet för föregående tioårsperiod. De uppmätta halterna av fosfor och kväve under 2019 var strax under det normala i Mälarens utflödande vatten och trots att flödet var något högre än den senaste tioårsperiodens genomsnitt, resulterade detta även i att de uttransporterade mängderna var nära det normala: 132 ton fosfor och 2 661 ton kväve mot i genomsnitt 131 respektive 2 842 ton årligen under åren 2009-2018. Jämfört med uttransporterade mängder under 2018 på 122 ton fosfor och 2 382 ton kväve var belastningen under 2019 större.

SLUT

Bilagor: 1.Miljörapport 2019
- Avloppsverksamheten Stockholm Vatten och Avfall_20MB468-1
2. Bilagor till Miljörapport 2019 för avloppsverksamheten_20MB468-2
3. Miljörapport 2019 -Valsta slammellanlager i Haninge, Stockholm Vatten och Avfall_19MB507